

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3305/2017. (XI. 24.) AB HATÁROZATA

a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.22.380/2015/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával és *dr. Salamon László* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.22.380/2015/3. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.
2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt egyebekben visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és abban kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.22.380/2015/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az indítvány tanúsága szerint a Budapesti Rendőr-főkapitányság II. kerületi Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság megállapította az indítványozó szabálysértési felelősségét a közúti közlekedés rendjének megzavarása és közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt. A határozat ellen az indítványozó bírósághoz fordult. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 13.Szk.22.380/2015/3. számú végzésben a szabálysértési hatóság határozatát megváltoztatta, és a panaszos magatartását közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésének minősítette, a kiszabott pénzbírság összegét pedig 50 000 forintról 25 000 forintra mérsékelte. A végzést a panaszos 2015. november 9-én vette kézhez.
- [3] Az ügy előzményeként az indítványozó előadta, hogy 2014. június 9-én 12 óra körüli időben személygépkocsival közlekedett, és közlekedési balesetet szenvedett, amikor egy másik gépkocsival összeütközött. A gépkocsiban utasként jelen volt az indítványozó felesége is. A balesetben személyi sérülés nem történt és az indítványozó kárigénnyel nem kívánt élni. Mivel a balesetben részes másik fél nem jelezte, hogy rendőri intézkedést szeretne, a panaszos az adatai megadását követően a baleset helyszínéről távozott. Utóbb szerzett tudomást arról, hogy ellene és a másik gépkocsi vezetője ellen is szabálysértési eljárást indított a rendőrség a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. § (1) bekezdés c) pontjának a megsértése miatt a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 219. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő, a közúti közlekedés rendjének megzavarása szabálysértés miatt.
- [4] A baleset másik résztvevője elleni eljárást a szabálysértési hatóság később megszüntette arra hivatkozással, hogy a cselekménye nem szabálysértés. Az indítványozó felelősségét ugyanakkor megállapították a KRESZ 3. § (1) bekezdésének megsértése miatt a Szabs. tv. 219. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő, valamint a KRESZ 58. § (3) bekezdésének a megsértése miatt a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő – közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése – cselekmények miatt.

- [5] Az indítványozó úgy véli, hogy szabálysértési felelősségét a szabálysértési hatóság bizonyíték hiányában állapította meg, míg a baleset másik résztvevőjével szemben az eljárást az érintett felelősségét alátámasztó objektív körülmények ellenére szüntette meg. Álláspontja szerint ezért a szabálysértési hatóság határozata ellentétes az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével. A hatósági határozatot az indítványozó ezen felül részrehajlónak, az eljárás megszüntetését érintő részét pedig ellentmondásosnak és hiányosnak tartja. Ezt a sérelmét arra alapította, hogy az indokolás nem ad magyarázatot arra, miért hagyta figyelmen kívül a szabálysértési hatóság az ügybe bevont szakértő megállapításait. Kifogásolta továbbá az indítványozó, hogy a felesége a megszüntető határozat ellen nem élhetett jogorvoslattal, mivel azt a hatóság – a Szabs. tv. 95. § (2) bekezdése alapján – nem kézbesítette számára. Az indítványozó álláspontja szerint a felesége a Szabs. tv. 54. § (1) bekezdése alapján az ügyben sértettnek minősült, ezért a határozatot kézhez kellett volna kapnia. Emiatt a határozatot az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével is ellentétesnek tartja.
- [6] A szabálysértési hatóság határozata ellen az indítványozó kifogással élt. A kifogás alapján eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság a panaszos szabálysértési felelősségét a szabálysértési hatósággal szemben csak a KRESZ 58. § (3) bekezdésének a megsértése – a balesetet követően és a rendőrség érkezését megelőzően a baleseti helyszín elhagyása – miatt a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő cselekmény – közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése – kapcsán állapította meg. A határozat kézhezvételekor vált ugyanakkor egyértelművé az indítványozó számára, hogy azon cselekmény kapcsán, amelyet a szabálysértési hatóság a KRESZ 3. § (1) bekezdésének megsértése miatt a Szabs. tv. 219. § (1) bekezdésébe ütközőnek és aszerint minősülőnek ítélt – és amely a közlekedési baleset okozásában állt –, a bíróság az eljárást nem szüntette meg, hanem a cselekményt átminősítve a felelősségét egységesen a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdésére alapította. Sérelmezi az indítványozó, hogy a bíróság végzésének indokolása a cselekmény „átminősítését nem indokolta meg” (indítvány 4. oldal) és nem jelölte meg azt sem, hogy a szankcionált magatartás a KRESZ melyik rendelkezésébe ütközött. Ennek következtében a bíróság határozata nem tesz eleget a Szabs. tv. 96. § (1) bekezdésének e) és f) pontjaiban a határozat tartalmával szemben támasztott követelményeknek.
- [7] Az indítványozó szerint a bíróságnak az ellene indult eljárást a Szabs. tv. 219. § (1) bekezdését érintő részében a Szabs. tv. 83. § (1) bekezdésének *bc* pontja alapján meg kellett volna szüntetnie, és a Szabs. tv. 116. § (2) bekezdése alapján rendelkeznie kellett volna arról, hogy a szabálysértési költséget a Szabs. tv. 92. § (4) bekezdése alapján az állam viseli.
- [8] Az indítványozó úgy véli, hogy az indokolási kötelezettség megsértésével hozott bírósági határozat sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését.
- [9] Utal rá a panaszos, hogy a bíróság határozatával szemben rendes jogorvoslat nem volt igénybe vehető, ezért rendkívüli jogorvoslatként a végzés kiegészítésére irányuló indítványt terjesztett elő. Beadványát a Pesti Központi Kerületi Bíróság perújítási kérelemnek tekintette és 11.Szpi.38.255/2015/2. számú végzésével elutasította. A perújítási kérelmet elutasító végzés ellen az indítványozó fellebbezéssel élt. A Fővárosi Törvényszék azonban a végzést hatályában fenntartotta.
- [10] 2. Az indítványozó a beadványát az Alkotmánybíróság felhívása nyomán kiegészítette.
- [11] Abban kérelmét kiterjesztette a Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.Szpi.38.255/2015/2. számú – a panaszos perújítási kérelmét elutasító – végzésére, kérve ezen döntés alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését is. Az alaptörvény-ellenességet pedig mindkét bírósági végzés kapcsán az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján kérte megállapítani. Az alapjogi sérelem az indítványozó szerint a 13.Szk.22.380/2015/3. számú végzés esetében abból fakad, hogy annak indokolása lényeges kérdésre vonatkozóan hiányos, míg a 11.Szpi.38.255/2015/2. számú végzés kapcsán abból, hogy a bíróság a panaszos végzés kiegészítésére vonatkozó indítványát „önkényesen perújítási kérelemként bírálta el”. Ennek eredményeként olyan szabálysértési költséget kellett viselnie az indítványozónak, amelynek viselésére az állam lenne köteles.

II.

- [12] Az Alkotmánybíróság eljárása során a következő jogszabályi rendelkezéseket vette figyelembe.
- [13] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[14] 2. A Szabs.tv. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„92. § (2) A (3) bekezdésben meghatározott kivétellel az eljárás alá vont személy viseli a szabálysértési költséget, ha vele szemben szabálysértés elkövetése miatt joghátrányt alkalmaztak.

(3) Az állam viseli azt a költséget, amely annak következtében merült fel, hogy az eljárás alá vont személy a magyar nyelvet nem ismeri, hallássérült, siketvak, beszéd fogyatékos.

[...]

(6) A szabálysértési költség viselését határozatban kell megállapítani.”

„96. § (1) A határozatnak tartalmaznia kell

[...]

b) a rendelkező részben az eljárás alá vont személy természetes személyazonosító adatait, a szabálysértés megnevezését, a kiszabott büntetést, illetve az alkalmazott intézkedést;

[...]

e) rövid indokolást, utalva a megállapított tényekre, az ezek alapjául szolgáló bizonyítékokra, továbbá a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása során figyelembe vett körülményekre;

f) utalást az érdemi döntés alapját képező jogszabályra;”

III.

- [15] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az indítvány érdemi vizsgálatát megelőzően lefolytatta az indítvány befogadására irányuló eljárást. Ennek eredményeként az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy az indítvány összességében megfelel az Abtv.-ben a befogadással szemben támasztott követelményeknek, ezért 2016. december 13-án döntést hozott az indítvány befogadásáról. A befogadási eljárásban az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a panaszos előadása kétséget ébresztett az iránt, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.22.380/2015/3. számú végzése megfelel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó, a határozatok indokolásával összefüggő követelményeknek. Ez pedig felvetette a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét.
- [16] Már a befogadási eljárásban is megállapította ugyanakkor az Alkotmánybíróság tanácsa, hogy az indítvány egyes elemei érdemi vizsgálatának nincs helye.
- [17] Az indítványozó a bíróság végzése mellett a szabálysértési hatóság végzését érintően is megfogalmazta a kifogásait. Álláspontja szerint a szabálysértési hatóság a szabálysértési felelősségét bizonyíték hiányában állapította meg, ezért a döntés ellentétes az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével. A hatósági határozatot az indítványozó ezen felül részrehajlónak, az eljárás megszüntetését érintő részét pedig ellentmondásosnak és hiányosnak tartotta. Kifogásolta továbbá azt is, hogy a felesége a szabálysértési hatóság eljárást megszüntető határozata ellen nem élhetett jogorvoslattal, mivel a döntést a hatóság nem kézbesítette számára. Ezért úgy vélte, hogy a végzés az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését is sérti.
- [18] Mivel azonban az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, az indítványozónak a szabálysértési hatóság döntéseivel kapcsolatos – az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére és XXVIII. cikk (7) bekezdésére alapított – kifogásai érdemben nem voltak vizsgálhatók.
- [19] Az Abtv. 27. §-a értelmében további feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen irányuljon. Ennek a feltételnek azonban az indítványozó által kifogásolt két végzés közül csak a 13.Szk.22.380/2015/3. számú felel meg. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.Szpi.38.255/2015/2. számú végzése ugyanis az Alkotmánybíróság értelmezésében {lásd: 3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [19]–[22]} nem minősül sem az ügy érdemében hozott, sem a bírósági eljárást

befejező egyéb döntésnek. Ezért a Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.Szpi.38.255/2015/2. számú végzését érintően érdemi alkotmányossági vizsgálat lefolytatásának nem volt helye.

- [20] Mindezek alapján az indítvány azon elemeinek a vizsgálatát, amelyek a szabálysértési hatóság döntéseivel kapcsolatos – az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére és XXVIII. cikk (7) bekezdésére alapított –, valamint amelyek a Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.Szpi.38.255/2015/2. számú végzésével összefüggő kifogásokat tartalmaztak, az Alkotmánybíróság az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

IV.

- [21] Az indítvány megalapozott.
- [22] 1. Az indítványozó a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.22.380/2015/3. számú végzését azért tartja alaptörvény-ellenesnek, mert abban a bíróság nem rendelkezett az eljárás megszüntetéséről a Szabs. tv. 219. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő cselekménnyel összefüggésben, holott amiatt a felelősségét nem állapította meg. Az indítványozó szerint a bíróság tartalmilag a cselekményt „átminősítette”, anélkül azonban, hogy az átminősítésnek indokát adta volna. Nem jelölte meg a bíróság azt sem, hogy az átminősített magatartás a KRESZ melyik rendelkezésébe ütközött. A bírósági végzés következménye volt továbbá az is, hogy az indítványozónak azon szabálysértési cselekménnyel összefüggésben is viselnie kellett a szabálysértési költséget, amely miatt az eljárás megszüntetésének lett volna helye. Úgy véli az indítványozó, hogy a döntés ennek következtében nem tesz eleget az indokolási kötelezettség Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményének.
- [23] Az indítványozó alkotmányjogi panasza és az ahhoz csatolt iratok alapján megállapítható, hogy a Budapesti Rendőr-főkapitányság II. kerületi Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság az indítványozó felelősségét a Szabs. tv. 219. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedés rendjének megzavarása szabálysértés miatt, valamint a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés miatt egyaránt megállapította. Az indítványozó kifogása alapján eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság ezzel szemben a panaszos szabálysértési felelősségét csak az utóbbi, a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő cselekmény kapcsán tartotta megállapíthatónak. A bíróság végzése rögzíti, hogy „[a] fentiekre tekintettel a bíróság nem állapította meg az eljárás alá vont személy terhére a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjának a megszegését, ezzel a Szabs. tv. 219. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedés rendjének megzavarása szabálysértés elkövetéséért (*sic!*) a felelősségét” (13.Szk.22.380/2015/3. számú végzés 5. oldal). A bíróság végzése szerint továbbá a szabálysértési hatóság határozatát a Szabs. tv. 116. § (1) bekezdés c) pontja alapján azért változtatta meg, „mivel kizárólag egy cselekmény vonatkozásában állapította meg az eljárás alá vont személy felelősségét” (13.Szk.22.380/2015/3. számú végzés 6. oldal).
- [24] A költségek viselése tárgyában a bíróság megállapította, hogy a szabálysértési költség viseléséről – amely az igazságügyi műszaki szakértő véleményével kapcsolatban merült fel – a szabálysértési hatóság a Szabs. tv. alapján rendelkezett. „[A] bíróság az eljárás alá vont személy felelősségét megállapította, így a határozat ezen rendelkezését nem változtatta meg” (13.Szk.22.380/2015/3. számú végzés 6. oldal). A bírósági végzés az idézett megállapítás ellenére nem tartalmaz számszerű hivatkozást a Szabs. tv. azon rendelkezésére, amely alapján a szabálysértési hatóság a költségek viseléséről rendelkezett. A Budapesti Rendőr-főkapitányság II. kerületi Rendőrkapitányság határozata ugyanakkor megjelöli a Szabs. tv. 92. §-át, amely a szabálysértési költségről szól. Ezen felül a hatósági határozat azt is rögzíti, hogy a hatósági eljárásban felmerült szabálysértési költség „Műszaki szakértői díj és költség díja címen keletkezett” (határozat 7. oldal), összege pedig 102 870 forint (határozat 1. oldal).
- [25] 2. A panaszos indítványa és a csatolt iratok alapján megállapítható volt, hogy az indítványozóval szemben a szabálysértési hatóság két cselekmény miatt indított szabálysértési eljárást, a cselekmények elbírálására egy eljárásban került sor. Ezen két cselekmény közül az egyik miatt a bíróság is megállapította az indítványozó felelősségét. A kapcsolódó jogszabályi környezetet áttekintve az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó esetében nem volt alkalmazható az a jogszabályhely, amelyre a panaszos az indítványában hivatkozott [Szabs. tv. 83. § (1) bekezdés bc) pont], és amelyre figyelemmel a vele szemben indított eljárás megszüntetését indokoltnak tartotta. Ez a lehetőség abban az esetben merült volna fel, ha az indítványozó cselekményét,

amellyel összefüggésben a felelősségét nem állapították meg, külön eljárásban bírálta volna el a hatóság és a bíróság. Az ugyanakkor, hogy a szabálysértés miatt eljáró hatóság mely ügyek esetében tartja szükségesnek az együttes elbírálást és ennek érdekében az ügyek egyesítését, vagy éppen az ügyek elkülönítését, a hatóság diszkrecionális jogkörébe tartozó szakjogi és nem alkotmányossági kérdés.

- [26] 3. Az indítványozó azon kifogása ugyanakkor, amely szerint a bíróság végzése nem felel meg az indokolási kötelezettség alaptörvényi követelményének, és emiatt sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, az Alkotmánybíróság szerint felvetette a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét. Ezért a továbbiakban megvizsgálta a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 13.Szk.22.380/2015/3. számú végzése és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése összhangját.
- [27] 3.1. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban foglalta össze. Ezeket a megállapításokat az Alkotmánybíróság utóbb több döntésében [5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118–120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.] is megerősítette és gyakorlattá formálta. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követően továbbá állást foglalt arról, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített szabály értelmezésekor irányadónak tekinti a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot [7/2013. (III. 1.) AB határozat, a továbbiakban: Abh., Indokolás [24]].
- [28] A tisztességes eljárás (*fair trial*) az Alkotmánybíróság döntéseiben kimunkált alkotmányos mérce szerint „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes” [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.]. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének értelmezésével nevesíthetők a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát kitöltő ún. részjogosítványok. Ezek különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága (ami nem garantálja a döntés igazságosságát), a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság kívánalma, továbbá az ésszerű időn belüli elbírálás. A szabály *de facto* nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége [2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [50]].
- [29] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja a bírósághoz való jog – mint a tisztességes eljárás egyik részjogosítványa – valamennyi feltételét [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 98–99.]. Az Alkotmánybíróság értelmezésében ezért a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye is, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül [8/2011. (II. 18.) AB határozat, ABH 2011, 49, 80–81.; Abh., Indokolás [24]].
- [30] Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság figyelemmel volt arra is, hogy a 2012. január 1-jén hatálybalépett Alaptörvény az Alkotmánybíróság új, alaptörvényi szintű feladataként határozta meg a bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontjából, valamint az Abtv. 27. §-ából fakadóan a bíróságok döntései és az Alaptörvény rendelkezései közötti összhang biztosítása végső soron az Alkotmánybíróság kötelessége. Erre figyelemmel megállapította, hogy az Alaptörvényben megfogalmazott tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerének elemei a magyar jogrendben immáron egy olyan alkotmányos mércét jelentenek, amely a jogszabályi környezetben túl az egyedi ügyben hozott bírói döntések megítéléséhez is alapul szolgál (Abh., Indokolás [26]).
- [31] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás részeként megjelenő indokolt bírói döntéshez fűződő jog tartalmát is meghatározta.
- [32] A döntés értelmében az indokolt bírói döntéshez fűződő jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. Az Alaptörvény

28. cikk első mondata úgy rendelkezik, hogy „[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.” Az Alaptörvény 28. cikke tehát a bíróságokkal szemben azt a követelményt fogalmazza meg, hogy ítékezésük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék és alkalmazzák. Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e (Abh., Indokolás [33]).

- [33] Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének a teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ehhez képest az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket (Abh., Indokolás [34]).
- [34] 3.3. Az Alkotmánybíróság ezt követően az alkotmányjogi panaszban kifogásolt konkrét bírói döntést vizsgálta meg.
- [35] Az indítványozó kifogása szerint a bíróság végzése nem felel meg az indokolási kötelezettség alaptörvényi követelményének. A bíróság ugyanis a szabálysértési hatóság által megjelölt két cselekmény közül csupán egy cselekmény – a KRESZ 58. § (3) bekezdésének a megsértése – miatt állapította meg az indítványozó szabálysértési felelősségét a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdése alapján. Azon cselekmény kapcsán, amelyet a szabálysértési hatóság a KRESZ 3. § (1) bekezdésének megsértése miatt a Szabs. tv. 219. § (1) bekezdésébe ütközőnek és aszerint minősülőnek ítélt – és amely a közlekedési baleset okozásában állt –, a bíróság az indítványozó felelősségét nem állapította meg, ugyanakkor az eljárást meg sem szüntette. Az indítványozó megítélése szerint a végzés nem szolgál kellő magyarázattal arra, hogy a KRESZ 3. § (1) bekezdésébe ütköző cselekménnyel összefüggésben a bíróság miként foglalt állást. Az indítványozó úgy véli, hogy a bíróság ez utóbbi cselekményét „átminősítette”, azonban a cselekmény „átminősítését nem indokolta meg” (indítvány 4. oldal), és nem jelölte meg azt sem, hogy a szankcionált magatartás a KRESZ melyik rendelkezésébe ütközött. A bírósági végzés indokolásával összefüggő hiányosságként nevesítette továbbá az indítványozó azt is, hogy azon szabálysértési cselekménnyel összefüggésben is viselnie kellett a szabálysértési költséget, amely miatt nem vonták felelősségre. A bíróság ugyanis a szabálysértési költség viselésére vonatkozó részében a hatóság határozatát nem változtatta meg, amely döntését szintén nem indokolta. Az indítványozó álláspontja szerint ezért a bíróság határozata nem tesz eleget a Szabs. tv. 96. § (1) bekezdésének e) és f) pontjaiban a határozat tartalmával szemben támasztott, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből levezethető követelményeknek.
- [36] A tisztességes eljárásból való joggal összefüggő kifogások vizsgálatakor az Alkotmánybíróság a gyakorlata értelmében az irányadó eljárási törvény kapcsolódó rendelkezéseire figyelemmel jár el. Ezért az indítványozó kifogásai alapján a konkrét esetben elsőként azt vizsgálta, hogy a Szabs. tv. szabályai közül melyeket kellett a bíróságnak a támadott végzés meghozatala során, az indokolás megfogalmazásakor alkalmaznia. Másodszorban pedig azt értékelte az Alkotmánybíróság, hogy a bíróság ezen jogalkalmazása összhangban áll-e az Alaptörvényből fakadó követelményekkel.
- [37] 3.3.1. A Szabs. tv. 96. § (1) bekezdése értelmében a határozatnak – egyebek mellett – a rendelkező részben rögzítenie kell a szabálysértés megnevezését, a kiszabott büntetést, illetve az alkalmazott intézkedést; rövid indokolást kell továbbá tartalmaznia, utalva a megállapított tényekre, az ezek alapjául szolgáló bizonyítékokra,

- a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása során figyelembe vett körülményekre; valamint tartalmaznia kell utalást az érdemi döntés alapját képező jogszabályra.
- [38] Az adott eljárásban a költségek viselésére a Szabs. tv. 92. §-a irányadó. A jogszabályhely (2) bekezdése mindössze azt rögzíti, hogy az eljárás alá vont személy viseli a szabálysértési költséget, ha vele szemben szabálysértés elkövetése miatt joghátrányt alkalmaztak. Nem részletezi ugyanakkor a Szabs. tv., hogy hogyan alakul a költségek viselése olyan esetekben, amikor az eljárás alá vont személy ellen indított eljárásban több szabálysértési cselekményt bírál el a hatóság, de nem állapítja meg valamennyi cselekménnyel összefüggésben a felelősségét. Rögzíti ugyanakkor a jogszabályhely (6) bekezdése, hogy a szabálysértési költség viselését határozatban kell megállapítani.
- [39] Az Alkotmánybíróság következetes álláspontot képvisel abban, hogy a jogszabályok értelmezése a bíróságok feladata. Már több határozatában is hangsúlyozta az Alkotmánybíróság, hogy „[a] »jogot« végül is a bíróságok saját értelmezésük szerint állapítják meg” [38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 262.]. A szabálysértési cselekmények miatt eljáró hatóságok feladata tehát az, hogy a szabálysértési határozat indokolásának a tartalmára és a költségviselésre vonatkozó rendelkezéseket az egyes esetekben értelmezzék és alkalmazzák. Az Alaptörvény 28. cikke értelmében ugyanakkor a bíróságok a jogértelmezési feladataikat az Alaptörvény rendelkezéseire figyelemmel, azokkal összhangban kötelesek teljesíteni.
- [40] Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése d) pontja alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját vizsgálja és biztosítja. Így a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi kérdésben állást foglaljon. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság jelen ügyben sem azt vizsgálta, hogy a támadott bírói határozat a szabálysértési cselekmény megjelölése és a költségviselés megállapítása tekintetében megfelel-e a törvényi követelményeknek. Az alkotmánybírósági vizsgálat az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakra is figyelemmel kizárólagosan arra korlátozódott, hogy a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog követelményeinek megfelelően alkalmazta-e a Szabs. tv. 92. §-ában és 96. §-ában foglalt, a végzés indokolásának a tartalmával és a bíróság indokolási kötelezettségének a teljesítésével kapcsolatos szabályokat.
- [41] 3.3.2. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog azt a tartalmi követelményt támasztja a szabálysértési eljárásban a bírói döntés indokolásával szemben, hogy az a bíróság döntésének a szempontjait és az indokait az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően, kellő részletességgel mutassa be. Az eljárási törvény, vagyis a Szabs. tv. 92. §-a alapján a határozat indokolásával szemben követelmény, hogy abban a bíróság adjon számot a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása során figyelembe vett körülményekről és az érdemi döntés alapját képező jogszabályi rendelkezésekről. A Szabs. tv. 96. § (1) bekezdése értelmében pedig a határozat indokolásában a bíróságnak meg kell állapítania a szabálysértési költség viselését.
- [42] A konkrét esetben a bírói végzés indokolása egyértelműen rögzíti, hogy a bíróság az indítványozó szabálysértési felelősségét csak egy cselekmény miatt tartotta megállapíthatónak. A végzés szerint „[a] fentiekre tekintettel a bíróság nem állapította meg az eljárás alá vont személy terhére a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjának a megszegését, ezzel a Szabs. tv. 219. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közúti közlekedés rendjének megzavarása szabálysértés elkövetéséért (*sic!*) a felelősségét” (13.Szk.22.380/2015/3. számú végzés 5. oldal). A bíróság végzése szerint továbbá a szabálysértési hatóság határozatát a Szabs. tv. 116. § (1) bekezdés c) pontja alapján azért változtatta meg, „mivel kizárólag egy cselekmény vonatkozásában állapította meg az eljárás alá vont személy felelősségét” (13.Szk.22.380/2015/3. számú végzés 6. oldal).
- [43] Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a végzés a szabálysértési felelősség megállapítása és az annak alapjául szolgáló cselekmény meghatározása tekintetében megfelel azon követelményeknek, amelyek a Szabs. tv. Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezéséből levezethetők. Az indokolásban ugyanis a bíróság egyértelműen rögzítette, hogy az indítványozó szabálysértési felelősségét csak egy cselekmény vonatkozásában állapította meg. Kifejezetten utalt továbbá arra is, hogy a bíróság a hatóság határozatát azért változtatta meg, mert a szabálysértési felelősség kérdését érintően eltérő álláspontra helyezkedett. Így a végzés a tisztességes eljáráshoz való jogot ebben a vonatkozásban nem sérti.

- [44] 3.3.3. A végzésnek a költségek viselését érintő megállapításai kapcsán ugyanakkor az Alkotmánybíróság eltérő következtetésre jutott.
- [45] A költségek viselése tárgyában a bíróság a végzés indokolásában megállapította, hogy a szabálysértési költség viseléséről – amely az igazságügyi műszaki szakértő véleményével kapcsolatban merült fel – a szabálysértési hatóság a Szabs. tv. alapján rendelkezett. „[A] bíróság az eljárás alá vont személy felelősségét megállapította, így a határozat ezen rendelkezését nem változtatta meg” (13.Szk.22.380/2015/3. számú végzés 6. oldal). A bírósági végzés tehát ugyan visszautal a Budapesti Rendőr-főkapitányság II. kerületi Rendőrkapitányság határozatára, nem tartalmaz jogszabályi hivatkozást a Szabs. tv. azon rendelkezésére, amely alapján a bíróság a költségek viseléséről rendelkezett.
- [46] Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó követelmények teljesülésének a vizsgálatok jelentőséget tulajdonított annak, hogy az indítványozóban indokoltan merülhetett fel kétely a szabálysértési költségek viseléséről való bírósági rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangját érintően az alábbi okból.
- [47] A Szabs. tv. 92. § (2) bekezdése a szabálysértési költség viselését a szabálysértés miatt alkalmazott joghátrány megállapításának a függvényévé teszi: amennyiben az eljárás alá vont személlyel szemben szabálysértés elkövetése miatt joghátrányt alkalmaztak, viselnie kell a szabálysértési költséget. Nem részletezi ugyanakkor a Szabs. tv., hogy hogyan alakul a költségek viselése olyan esetekben, amikor az eljárás alá vont személy ellen indított eljárásban több szabálysértési cselekményt bírál el a hatóság, de nem állapítja meg valamennyi cselekménnyel összefüggésben a felelősségét. A jogszabályhely (6) bekezdése ugyanakkor előírja, hogy a szabálysértési költség viselését határozatban kell megállapítani.
- [48] A konkrét esetben az indítványozóval szemben – a KRESZ 58. § (3) bekezdésének a megsértése miatt a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdése alapján – azért alkalmazott a bíróság joghátrányt, mert a baleset helyszínén nem várta meg a rendőrök megérkezését, a helyszínt ezt megelőzően elhagyta. A bíróság ugyanakkor a közlekedési baleset okozása – vagyis a KRESZ 3. § (1) bekezdésének a megsértése miatt a Szabs. tv. 219. § (1) bekezdése – kapcsán nem állapította meg az indítványozó szabálysértési felelősségét, és vele szemben ezen cselekmény kapcsán nyilvánvalóan joghátrányt sem alkalmazott.
- [49] A szabálysértési határozatok alapján megállapítható továbbá, hogy az eljárásban a szabálysértési költség –, ahogyan azt a szabálysértési hatóság határozata kifejezetten rögzíti – az igazságügyi műszaki szakértő véleményének az elkészítéséből fakadt, műszaki szakértői díj és költség címén keletkezett.
- [50] A műszaki szakértő bevonásáról és a szakértői vélemény elkészítéséről a szabálysértési hatóság a határozata tanúsága szerint – és a cselekmények jellegéből fakadóan is – a közlekedési baleset okozása, vagyis a KRESZ 3. § (1) bekezdésének a megsértése miatt a Szabs. tv. 219. § (1) bekezdésébe ütköző szabálysértés bizonyítása érdekében rendelkezett. Annak ellenére, hogy ezen cselekmény miatt a bíróság az indítványozóval szemben utóbb nem alkalmazott joghátrányt, a szabálysértési költség viselését mégis előírta számára.
- [51] A bírósági végzés indokolásának azon része tehát, amely a szabálysértési költségek viseléséről rendelkezett, mindezen körülményeknek nem tulajdonított jelentőséget. Nem adott magyarázatot a bíróság az indokolásban arra, hogy az adott szabályt hogyan értelmezte és alkalmazta az indítványozó esetében arra figyelemmel, hogy a szabálysértési hatóság döntését a felelősségviselés és a jogkövetkezmények tekintetében megváltoztatta: az indítványozó felelősségét az egyik szabálysértési cselekmény – a közlekedési baleset okozása – miatt nem állapította meg, vele szemben ezen cselekmény miatt jogkövetkezményt nem alkalmazott. Az indokolás szükségességét az támasztja alá, hogy épp azon cselekmény elkövetésében nem találták az indítványozót felelősnek, amelynek bizonyításával összefüggésben az eljárási költségek keletkeztek. Így az indítványozónak a bíróság döntése nyomán azon cselekménnyel összefüggésben is viselnie kell a szabálysértési költséget, amely miatt a felelőssége megállapítására nem került sor, a végzés indokolásából azonban ennek az okát nem ismerhette meg.
- [52] Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a bíróság végzésének az indokolása akkor felelne meg a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó követelményeknek, ha számot adna arról, hogy a Szabs. tv. 92. §-a szerinti költségviselési szabályt a konkrét esetben a bíróság miként alkalmazta, és ennek keretében arra is kitérne, hogy miért nem tartotta szükségesnek módosítani a hatósági határozat költségviselésre vonatkozó részét, ha a felelősségviselés és a jogkövetkezmény tekintetében a hatóság döntését megváltoztatta.
- [53] Mivel azonban a bíróság végzésének az indokolása ezen követelményeket nem teljesíti, az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettséggel összefüggésben a tisztességes eljáráshoz való jogból levezethető követelményeknek. Ez pedig az indítványozó oldalán alapjogsértést

eredményezett. A végzés alaptörvény-ellenessége miatt az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 13.Szk.22.380/2015/3. számú végzését megsemmisítette.

Budapest, 2017. november 14.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Stumpf István
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [54] Az Alkotmánybíróság eljárásában feltárt alkotmányossági probléma kapcsán szükségesnek tartottam volna, hogy a konkrét bírói döntés megsemmisítésén túl a testület a Szabs. tv. 92. § (6) bekezdése és 96. §-a együttes értelmezésének az alkotmányos tartalmát kifejezetten is megállapítsa.
- [55] A Szabs. tv. hivatkozott rendelkezéseinek az együttes alkalmazása esetén ugyanis az érintett hatóságoknak különös körültekintéssel kell eljárniuk annak érdekében, hogy a szabálysértési költség viseléséről a határozatokban ne csupán az irányadó jogszabályi rendelkezésekkel, hanem a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó követelményekkel is összhangban rendelkezzenek. Ehhez arra van szükség, hogy a joghátrány alkalmazásából fakadóan fennálló, azon konkrét indokokat, amelyek az eljárási költség viselését az eljárás alá vont személy esetében megalapozzák, az eljárásukban kellő körültekintéssel vizsgálják, és a döntésükben a szükséges részletességgel ismertessék.
- [56] Az alkotmánybírói eljárás alapjául szolgáló konkrét ügy megítélésem szerint kitűnően példázza, hogy az utalt szabályozás tekintetében jogalkalmazási bizonytalanság tapasztalható. Ennek megszüntetése érdekében pedig fontosnak tartottam volna, hogy az Alkotmánybíróság döntése a jogalkalmazás számára irányadó, konkrét elvárásként kifejezetten is rögzítse: a Szabs. tv. 92. § (6) bekezdésének és 96. §-ának együttes alkalmazása esetén az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadóan elvárás, hogy a szabálysértési költség viseléséről rendelkező határozatban a hatóság határozza meg a joghátrány alkalmazásából fakadóan fennálló, azon konkrét indokokat, amelyek az eljárási költség viselését az eljárás alá vont személy esetében megalapozzák.

Budapest, 2017. november 14.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [57] A határozat rendelkező részének 1. pontját, a Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésének megsemmisítését az alábbi okok miatt nem támogatom.
- [58] 1. A bírói döntés megsemmisítésének indoka, hogy az nem tartalmaz megfelelő indokolást a szabálysértési költség viselésének tárgyában.
- [59] A végzés 6. oldalán a következő indokolást adja a bíróság: „A szabálysértési költség viseléséről – amely az igazságügyi szakértő véleményével kapcsolatban merült fel – a Szabs. tv. fenti rendelkezése alapján rendelkezett a szabálysértési hatóság, a bíróság az eljárás alá vont személy felelősségét megállapította, így a határozat ezen rendelkezését nem változtathatta meg.”
- [60] 2. Ahogyan arra a 3173/2015. (IX. 23.) AB határozathoz csatolt különvéleményemben már utaltam, álláspontom szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog kizárólag *processzualis*, és nem tartalmi kérdésekre vonatkozik. Ebből következően a bíróságok indokolási kötelezettségének körében az Alkotmánybíróság kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a bíróságok minden lényeges, az ügyben felmerülő kérdésre kitértek-e döntésük indokolásában, vagyis az e kérdésekben hozott döntéseiket megindokolták-e. A megsemmisített végzés – ahogy az a fentiekből kitűnik – álláspontom szerint ennek a feltételnek megfelel, mivel indokát adja annak, hogy a költségeket miért az indítványozó viseli.
- [61] 3. Nézetem szerint a processzualitásból következően az Alkotmánybíróság az indokolás meglétét vagy hiányát, illetve annak teljességét vizsgálhatja csak; azt azonban már nem, hogy az indokolás egyébként valójában, ténylegesen alátámasztja-e a döntést. Ez ugyanis már túlmutatna a processzualitáson és olyan érdemi, tartalmi vizsgálatát végezné el a bírói döntésnek, amelyre az Alkotmánybíróságnak – mivel nem válhat „szuperbírósággá” {lásd pl: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]} – nincsen lehetősége. Bár a jelen ügyben a Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésének indokolása tartalmilag valóban vethet fel kérdőjelet, de az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése alapján ennek vizsgálatára és ezzel kapcsolatos megállapításokra, illetve ezek alapján a végzés megsemmisítésére az Alkotmánybíróságnak nem lett volna lehetősége.

Budapest, 2017. november 14.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/501/2016.

